

ÚVOD DO TEORIE INTERPRETACE

A photograph of a person with a beard playing a piano in a dimly lit room. The person is wearing a dark long-sleeved shirt. The piano is a dark wood color. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights. The background is dark and out of focus, showing some furniture like a chair and a table.

Osnova:

- Definice „interpretace“
- Teorie interpretace - terminologie
- Strukturální a interpretační smysl hudebního textu
- Tři mody interpretace podle Danusera

Definice „interpretace“

- **Etymologie „interpretace“** – z lat. *Interpretare* od *interpres* = „vykladač“, „obchodní zprostředkovatel“
- Podle Fukače **dvě významové roviny** – interpretace jako výklad významu, obsahu, či smyslu díla x interpretace jako vlastní akt rozeznění hudby

Pro naše potřeby:

- **Interpretace** - „*akt rozeznění hudby*“ (J. Fukač, *Slovník české hud. kultury*, heslo *Interpretace*)
- **Interpret** – „*ten, kdo provádí rozeznění hudby – hráč, či zpěvák jako bezprostřední nositel příslušné aktivity a dirigent jako subjekt, který aktům rozeznění svou specifickou činností napomáhá*“ (J. Fukač, *Slovník české hud. kultury*, heslo *Interpretace*)

Definice „interpretace“

- Hudební interpretace též pojmána jako akt zprostředkování:
  - Mezi autorem a posluchačem
  - Mezi zapsanou a sluchově přijímanou podobou díla
(J. Fukač, *Slovník české hud. kultury*, heslo *Interpretace*)

Definice „teorie interpretace“

- *„Úkolem disciplíny, kterou nazýváme Teorie a dějiny hudební interpretace, je shrnovat, třídit a analyzovat dosavadní muzikologické poznatky jakkoli se týkající způsobů provozování hudby, zavádět metody vhodné k jejich zvláštnímu zkoumání a vypracovat na základě empirických faktů a jejich zobecňování pokud možno jednotnou teorii, v jejímž rámci by byly historické a etnické typy hudební interpretace vyloženy jako zvláštní případy globálního „dělání hudby“ člověkem jako společenským tvorem.“*

Lébl, V. – Poledňák, I. a kol. *Hudební věda* (1988)

Teorie interpretace - terminologie

- K pojmu „interpretace“ se v českém hudebním písemnictví vyskytuje celá **řada ekvivalentů** nestejného významu: *provedení, provozovací praxe, výkonné hudební umění, koncertní umění, reprodukce, realizace (...)*
- Hudba jako „výkonné umění“ → závislost hudby na prováděcím aktu (zprostředkujícím článku mezi autorem a příjemcem díla...), v angličtině se řadí pod „*performing arts*“

Teorie interpretace - terminologie

- problematický termín „autentické interpretace“

Strukturální a interpretační smysl hud. textu

DANUSER, Hermann, and Thomas BINKLEY. *Musikalische Interpretation*. (Ed. *Neues Handbuch der Musikwissenschaft, Bd. 11*; ed. Carl Dahlhaus) Laaber: Laaber-Verlag, 1997.

- v 19. století nárůst počtu přednesových instrukcí v notovém zápisu → etablování autonomní estetiky hudebního umění, vymaňování z nábožensko-rituálních a sociálně-společenských funkcí
- Danuser rozlišuje *Strukturální smysl (Struktursinn)* a *Interpretační smysl (Aufführungssinn)* hudebního textu
- Strukturální smysl → zejm. tónová výška a délka, fixovány notačním systémem
- Interpretační smysl → dynamika a tempo

Tři mody interpretace podle Danusera

DANUSER, Hermann, and Thomas BINKLEY. *Musikalische Interpretation*. (Ed. *Neues Handbuch der Musikwissenschaft, Bd. 11*; ed. Carl Dahlhaus) Laaber: Laaber-Verlag, 1997.

- V pojmání hudební interpretace tradiční **polarita** historické interpretace vs. romantické interpretace
- Danuser překračuje návrhem **tří modů interpretace** – závislé na třech časových horizontech interpretace:
  - 1) **Dobová interpretace** krátce po vzniku díla
  - 2) **Interpretační tradice** – kontinuita typového hudebního přednesu v rámci interpretační kultury

Tři mody interpretace podle Danusera

- 3) **Aktuální, současná interpretace**; třetí časový horizont je definován vztahem mezi kompoziční a interpretační kulturou
- Danuser z horizontů následně odvozuje 3 interpretační kultury, a 3 mody hudební interpretace (platné pro situaci ve 20. století):

Časový horizont	Interpretační kultura	Modus hud. interpretace
1.	Kultura „Staré hudby“	historicko-rekonstruktivní
2.	Kultura „klasicko-romantické hudby“	tradiční
3.	Kultura „Nové hudby“	aktualizující

- jednotlivé mody mají různé cíle

Děkuji za pozornost